

T S U V

ᠪᠤᠳᠤᠨᠤᠯᠤᠰᠤᠨᠠᠨᠤᠨᠤᠨ

Ի ԽՆԴՐՈՅ

ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ ԱՐՇԱՐՈՒՆԵԱՅ

1813.

16. 17. 18. 30 1 4 1 5:

ԻՆ Կ Ի Լ Դ Ի Ն Ռ Ռ Ա .

Լոկարում 10 Յուդիսի:

Զանգը , և հետևաբար կըմականերվիլ թէ
պիտոր ըլլայ մէկ մեծ սպտերազմմը Շմէ-
տին ու Տանիմարդային մէջ :

(၁၄၆ ပုံစံ) :

(Մարտնիւ) :

Ստանեօյլի ու Փոսթուքալի վերջի դա-
ղեթանները առնորվեցաւ. բայց ասոնց
մէջը կայ շատ սխալ ու գիղղաբանուէն նկատ
մամբ՝ Ստանեօյլի մէջ եղած դաշնակից զո-
ւաց՝ որոնք կը պայտարաստովին կոր նորէն
Ֆրանսոյդէ հետ զարնրվելու համար. վասն
զիւն ինկիլիզին զօրքը էն շատը է 41 հազար
հետեւեալով ձիաւորով, ու հազար աւ թօփ-
նի, ասոնք հետ կը համարուին նաեւ 26 հազար
Փոսթուքալ, ամմէրը մէկէն կընէ 70 հա-
զար հոգի բաց-՝ ի Ստանեօյներէն :

$\psi_0 \partial_z^2 S_{\text{eff}} = -\frac{1}{2} \cdot 5 \cdot 3 = -7.5$

Երբէն փորձմը եղաւ Տանիմարդացիները մեր կողմը ձգելու, բայց պարապ եղաւ մեր

Կրկնում է թէ Լուս Վէլլիկի թմբը կարգադրերէ Սպանիայի մէջ եղած բանակը առհետեւ չկարդաւ՝ մտերս ֆրանսիացիներուն հետ զարնոյթիւ համար :

Ամենէր զաշնակից զօրքը բաժնւրվենայի՝
սոր իրեք խումբ • աջ կողմը աս բանակին
կերկնայ թափօնէ մինչև թօյնսօ, ուրտեղ
պիտոր ջնայ միանալու Ալեքանթէի զօ-
րացը հետ՝ որոնց գլխաւորը է Սէր Ճիօ-
վաննի Մուրրայի, աս խումբը կըբաղիւ-
նայ մեծ բանակին երկրորդ դունդովը, և
գլխաւոր Ճէնէօսլին անուռը է Սէր Ռօլ-
լանտ Հիւլ:

Վեդրոնը աս բանակին որ կբաղկանայ
չորրորդ, հեթդ, ճեթդ, Դեթդ մեծ բանակին
գունդերէն՝ եւն անմիջապէս Լուս Վէլլինկ
Թօ.

Թօնին կառավարուէ տակը, և առաջ պիտոր գայ Մալամանքային կողմերէն: Բանակին գլխաւոր զօրութիւն է աս դունդիս մէջ, և աս դունդը ջանայ պիտոր վաճառութեան մէջ:

Բանակին ձախ թեւ որ կը բաղկանայ առաջնորդ, երկ, եօթնորդ. մեծ բանակին դունդերէն է Սիր կրահամին իշխանութեան տակը: աս դունդը շիւղ շիւտակ պիտոր էր թայ հիւսիսային կողմը Փռութեան գաւիտի սահմանադրութիւններուն, և պըրտուելով Թրաքիոյ Մօնթէնի գաւառներէն կը ընդ Պառնի կանձային վրայ, անկից պիտոր մօտայ ըսպանիայ Տուրքի քովը կեցած Ֆրանսիացիներուն ետեւէն առնելու համար, և ներք խօթեն զանոնք թէ որ աս զօրացը շարժմամբ պարտաւորվին ետ քաշվիլնէ: և ինչպէս որ կերկնայնէ Ֆրանսիացիները սաստիկ ուժով մեղի դէմ պիտոր դնեն:

Կիսօսնայէն Մայիսի 28ին գրված թուղթը կենթագրէ՝ թէ Լոռա Վէլլինիթունը ըսկներէ շարժել իրեն բանակին դունդերը. Ֆրանսիացիները դէմ պիտոր դնեն մեղի 55 հազար հետեակ զօրքով, և 7 հազար ալ ձիաւորով: Խմացանք որ Էպրօնէն անդին եղած Ֆրանսիացիները՝ որոնց գլխաւորը է Բլոսսէ Զէնէսալը, ըրերէ մէկ յաղթութեամբ Պիսքալէտին ու Կապարային մէջ եղած զօրքերուն դէմ: Ինչպէս որ կը գրվին մեղի Ալեքանդրէն մայիսի 8ին հոստեղմանը չեն զարնված դէռ մեկըմէկու հետ երկու բանակ: (Մօնթէնի:)

Ս Լ Ե Զ Ի Ա.

Լէյնիքի. 29 Մայիսի:

Համապատասխան Լէյնիքի գաղտնային:

Մայիսի 27ին իրիկվան դէմ տեսանք որ Կաթօլէօն կայսրը չորս կողմէն պատած իրեն պահապան դունդով մտաւ մեր քաղքի պատերէն ներս: Հիւս մէկ ժողովուրդ մը չիւտաբեցաւ այնպէս տասաիկ ինչպէս որ մենք խաբէրեցանք: Վն զի փոխանակ տեսնալու մէկ դունդ մը Ֆրանսիացի զօրաց խառնափնիոր և անկարգ ինչպէս որ կըստօրագրէին, և կը պատմէին զանազան օրագրութիւններ, տեսանք մէկ դունդ մը հաւանաբար զօրքերու, կարգաւորված իմ կատա-

րէլութիւն: հոս մտան Ֆրանսիացիները և կը վարենկոր մեղի հետ իմ զօրութեան թիւ, ինչ բան կը գնեն՝ մէկէն կը վճարեն ստակը ևն: Աս մեր կարծիքէն դուրս եղած քաղաքավար վարմունքը, աւելցուց մեր ապաւինութիւն աս կարծիք յաղթօղբերուն վրայ, և սաստիկ կապեց մեր սիրտը անոնց հետ: Դատ կըցաւինք երբոր կը տեսնանք Կաթօլէօն կայսեր առկից երթալուն պատրաստութիւն:

Էն վերջի միտքը որ ըրին հոստեղը Մոսկովները էր ան կրակը, որով այրեցաւ մէկ մեծ մաղաղակը խառն և յարդի՝ որ էր մեր քաղաքին առջևը:

(Օրագր. Կայսեր:)

Պ Ա Վ Ի Ե Ի Ա.

Կոնստանդնուպոլիս. 19 Յունիսի:

Դատ երևելի օֆֆիցիալներ կանցնինկոր ներկայապէս Պալլեապցուց տահմաններէն իդալիայ երթալու համար. կերկնայ թէ ասոնք պիտոր ըլլան օֆֆիցիալները նոր խառնական բանակին որոնք իդալիայի փոխարքան ոտք կը հանէկոր իդալիայի մէջ:

(Օրագր. Փարիս:)

Տ Ե Ր Ո Ի Թ Ի Ե Ն

Վիւզէմպէսկի:

Ստոպանա. 12 Յունիսի:

Ալեքսանդրէն տեղակալ զօրապետին ճեղք հետեակներու դունդին հրաման դնաց՝ որ առաջնորդէ իրեն դունդով մէկ խումբ մը որ պիտոր կերակրոյ պաշար տանէր մեծ բանակը Վիւզէմպէսկի դունդին: աս խումբին վր ճամբուն մէջ հասան Պառնիները մէկ դունդով մը, ու բոլոր խումբը դերի բռնեցին: Զօրապետին ու բոլոր դունդին վր ճիշտ քննուէ եղաւ, ու խմացան որ աս զօրապետը հիւս դէմ չէ դրած թշնամիներուն՝ խումբը աղտաւելու համար: աս պատահաւ Վիւզէմպէսկի թագաւորը ըրաւ վճիռ որ աս զօրապետը ինչպէս իրեն իշխանուէ, և միտայ հասարակ զին, ուժորներուն կարգը խելով ժամանակ, ու կենայ մէկ երկ պագգալիօնի մէջ. պատժը:

Ժողին պիտոր նաև յխնապետներնալ ու զինուորներնալ առ դուռնդին :

(Օրադր • Կայսեր •)

Ն Ի Մ Ց Ի Ս Տ Ա Ն .

Վեկնա • 5 Յունիսի :

Լսորել մէջ եղաւ առ հետեւէլ փոփոխու թիւ Նէմցէի ճէնեռախերուն մէջ : Մեռան երեւել ճէնեռախերը Խոնատիոս , Շթաուէր , Ճէսթրին , քօնթէ Բրօքօրիօ , Հախու զորապետ , Հօպէլ զորապետ , Վասթերսթրիսքէն տեղակալ զորապետ Հօհէնձօլէնին ձիաւորներուն • Իսկ Բառլօ Բէրվէնսթրինալ ձգեց իրեն պաշտօնը : Ասոնց տեղը գրվեցան Ֆէլտ Մառէշալ աւղակալները , Ադրէաս , Ճիւզէբէ , Ֆէրտինանտ , Ճէրինձէր , Բէրրէքէրս , Էլժէր , Բօրուբի , Ռէպէ , Տուպրիէձ , Բօլլիպէ ևն : (Օրադր • Կայսեր •)

12 ին :

Քանի որ Նէմցէին կայսրը Վեկնայէն հետու էնէ , Կայսրուհին պիտոր երթայ Մաճառատան , և մէկ քանի օրմը պիտոր կէնայ Էսթէրհանձի Բրինչիքէսային քովը : Կըստվեկոր թէ Նէմցէի կայսրուհին մէկ եղբայրը պիտոր կարգովի , անոր համար շատ ու աղէկ երկիրներ կըդնէկոր իրեն համար Մաճառատանու մէջ :

Կըհաստատվ թէ Ինկիլիզին զինուորապետ պաշտօնատէրը որ միշտ աղէքսանգր կայսեր հետ կըկենար , հիմայ թողուցերէ Մոսկովին բանակը ու գացերէ :

Փրանսըզին մեծ բանակը կըկենայ հիմայ Վերձէն : (Գալէն • Քրան •)

Պ Օ Ի Մ Ի Ա .

Բրախ • 12 Յունիսի :

Փրանսիկոս Նէմցէի կայսրը մինչև հիմայ կըկենայկոր Ճէթուքէն , և ինչպէս որ կըրենայնէ կըկենայ դեռ քիչմը Ժամանակ ալ : Կըսվ թէ Ալեքսանդր Մոսկովին կայսրը պիտոր դայ Օթթուքէն • որ է պզտիկ քաղաքմը Ալէզիային սահմանագլուխը : Վեկնային ու Օլաէմպուռնի Բրինչիքէս

մաները որոնք են քայրը Ալեքսանդր կայսեր , ամսուս 13 ին Ճամայ պիտոր ելան Բրախայէն Օթթուքէն երթալու համար : Մինչև առ օրս չարուհակ կուգանկոր հոս Բրուսսիան մասնաւոր անձինք , ու Պուռչէ Տերութէ պաշտօնատէրներ :

(Օրադր • Կայսեր •)

Ֆ Ր Ա Ն Ս Ա .

Փաբէլ • 11 Յունիսի :

Տրամանաւ Կանի քաղքի մաքսի դէսաւորին , Մայիսի իրեքին շատ Ինկիլիզի արդեւած ապրանքներ պրեցին քաղքին դուռնէն դուրս • և առ ապրանքները էին 52 հազար կանդուն կտաւ Նինուէի Մասալպէ • 15 , 203 Մուսուլի մահրումայ • 6199 վընոց բեհեղէ փաթէ Էախ • 324 հասարակ մահրումայ • 626 կտոր բամպակի կտաւ • 550 կանդուն տպած կտաւ • տահա ասոնց նման շատ նիւթեր : (Օրադր • Կայսեր •)

19 ին :

Կայսրուհին կառավարը Փրանսայու առաւ առ խապարը բանակէն յունիսի 14ին :

Ամէն դուռնդերը հասան իրենց որոշեւ տեղերը , և հանտեղվանքը կըքնովկոր վրաններ Էաբուէր զօրաց համար : Նաթօլէնի կայսրը ամէն օր սահաթը 10 ին հոն ներկայ կըգըտնըվի : Մէկ քանի Մոսկովի Պուռչի պզտիկ դուռնդեր կըկենան դեռ Փրանսըզի բանակին ետեւերը , և ասոնք երբեմն երբեմն կըղարնըվին Փրանսըզիէ ըուն հետ • ասոնց խապար դնաց թէ ի՞նչ կընէք , հիմայ զինադադարում է • անոնք պատասխան տրվին , մենք զինադադարումն չենք դիտեր • ասոր համար մէկ քանի դուռնդեր կըպարստովնկոր զասոնք վանտելու համար : (Մօնիթում •)

21 ին :

Փարիզու Մօնիթումին մէջ կըդնէ մէկ Սպանիայէ եկած թուղթմը որուն մէջը կըպատմէ երկայն բարակ մէկ պատերազմմը պատմութիւն , որուն հետեւանքը աւելի անորժել է լսելը քան թէ պատմութիւր մանր մունք պարագաներով , ասոր հա-

համար մէջ ալ հոս դնենք հետեանքը պատերազմին :

Մենա Սպանեօններուն էն անուանի գլխաւորը յաղթոված, 100, կ՞12 հոգիով կը փախչէր Ֆրանսիացիներէն ձիաւորներուն առջեւ, և կը ջանար հասնիլ իրեն ջարդու բուրդ ու սիրտը կտորած գունդին ետեւէն. այսպիսի մէկ յանկարծակի բաղդի փոփոխութիւնը տկարացուց երկրորդներուն մեծ ապստամբութիւն որ ունէին տա Մինսին վրայ. և ինչպէս որ կերակայնէ իրեն սիրտն աւտարի կտորերէն :

Նիքօլա Ռերիձա զօրապետը որ էր Մենսին հին դրագիրը, և երեւելի մարդ՝ Նաւարրացուց մէջը մեզի լէ առաջ եկաւ անձամբ ու անձնատուր եղաւ մեր զօրացը. բոլոր հանտեղի դէղացիք սկսան ուզել Ֆրանսիացի զօրք, և սկսան պատրաստել իրենց երկիրներուն տուրքերը տալու համար Ֆրանսիացիներ. առ ամեն բաները խա-

ղաղութե յոյս կուտային Ֆրանսիացի զօրաց : Նոյն խա Մինա գլխաւորը՝ որ ասիկց առաջ արգելէրէր ինչ և իցէ հաղորդակցութիւն Ֆրանսիացիներուն հետ, և կը սպաննէր շուտով թէ որ լաւը մէկուն վրէքէ մը կուտակցութե Ֆրանսիացիներու, հիմայ կը յորդորէ ամեն քաղաքները որ սիրով ընդունին Ֆրանսիացի զօրքը. պատրաստեն անոնց կերակուր, և վճարեն ինչ որ վրանին տուրք կը դրվինէ :

Վերջի յաղթութե խաղաղները որ ըրաւ Նաբօլէօն կայսրը Նիքօլա անու մէջ, մեծ վախ ձգեց աս քաղաքները : Մէկ քանի ապստամբներուն գլխաւորները երբոր լսեցին թէ Նաբօլէօն կայսրը յաղթեց Մոսկովներուն ու Պուլսներուն, այսպէս պատահան արվին անոնց՝ որոնք աս բանըս պատմեցին իրենց : Տահա առէի, Աճ քան որ Նաբօլէօն կայսրը նորէն մշտնաւ յաղթէ անոնց : որպէս զի մէկ հանգամանիս : (Մօնիթօն)

Բ Ա Ն Ա Ս Ի Ր Ա Ն Ա Ն Բ :

Պարօն Վալէն երեւելի Ֆրանսիացի քիմիքօսը շատ ժամանակէն պէրի ետեւէ ինկերը վերլուծելու ու իմանալու համար թէ մարդուն ու մէկ քանի կենդանիներուն ըզեղը ինչ նիւթերէ կը բաղկանայ : Ետ փորձեր ընելէն ետեւ, վերջապէս դատաւ 1812 ին թէ մարդուն ու մէկ քանի կենդանիներուն ըզեղը կը բաղկանայ քանիմը տեսակ նիւթերէ, որոնց էն գլխաւորները են աս հետեւեալները :

1. Ջուր : 2. պարարտ նիւթ սպիտակ : 3. պարարտ նիւթ կարմիր : 4. սպիտակուց ձուռ : 5. փոփօրոս : 6. թթւութե, աղեր, ծծումբ : 7. օդմաղմ :

Աս բաները ամենը մէկէն բաղադրած կը բաժնէ 100 : Աս հարեւրն գրեթէ 80 բայը Ջուր է. չորս բայը ու $\frac{1}{3}$ ը է պարարտ նիւթ սպիտակ. $\frac{1}{6}$ ը է պարարտ նիւթ կարմիր. 7ը բայը է սպիտակուց ձուռ. 5 բայը ու $\frac{1}{5}$ ը է թթւութե, աղեր, ծծումբ. մէկ բայը ու $\frac{1}{2}$ ը է օդմաղմ ըսված նիւթ. ասոնց ամենուն գումարը կընէ

	Ամբողջ	կտորակ
1. Ջուր	80	
2. պարարտ նիւթ սպիտակ	4	մէկ ամբողջ բային 53ը
3. պարարտ նիւթ կարմիր	7	 70
4. սպիտակուց ձուռ	5	
5. փոփօրոս	1	 50
6. թթւութե, աղեր, ծծումբ	5	 15
7. Օդմաղմ	1	 12

Գումար բոլորին :

100

00

Աս դրացութիւնները աս համեմատութե բաղադրած մէկըմէկու հետ կը բաղկացնեն մարդուն ու մէկ քանի կենդանիներուն ըզեղը : Ասոր ճշմարտութիւնը ստուգեց շատ ապացուցութիւններով :

Աս դորձք՝ որ է պատմութե հիմակման ատենիս, տանը հինի օրը մէյրը կը տրպիլի, ԻՎԵՆԵՏԻԿ ԻՎԱՆՍ ՍՐԲՈՅՆ ՂԱԶԱՐՈՒ :